

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Голова приймальної комісії

_____ **К. В. Балабанов**

**ПРОГРАМА
ТВОРЧОГО ЗАЛІКУ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 061 – ЖУРНАЛІСТИКА. ЖУРНАЛІСТИКА,
061 – ЖУРНАЛІСТИКА. РЕКЛАМА ТА ЗВ'ЯЗКИ З
ГРОМАДСЬКІСТЮ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ ЗА ОСВІТНІМ СТУПЕНЕМ «БАКАЛАВР»**

Затверджено:

на засіданні Вченої ради
факультету філології та масових
комунікацій
протокол № 6 від 25.02.2018 р.

Затверджено:

на засіданні Вченої ради МДУ
Протокол № 8 від 27.02.2018

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

доктор філологічних наук, професор кафедри соціальних комунікацій Безчотнікова С. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри соціальних комунікацій Нетреба М.М., старший викладач кафедри соціальних комунікацій Вялкова І. О.

Програма творчого заліку для вступників за освітнім ступенем «Бакалавр» зі спеціальності 061 – Журналістика. Журналістика, 061 – Журналістика. Реклама та зв'язки з громадськістю / С. В. Безчотнікова, М. М. Нетреба, І. О. Вялкова. – Маріуполь : Маріупольський державний університет, 2018. – 16 с.

Програма творчого заліку з журналістики призначена для вступників за освітнім ступенем «Бакалавр» зі спеціальності 061 – Журналістика. Журналістика, 061 – Журналістика. Реклама та зв'язки з громадськістю. Структура програми складається з детального опису вимог до рівня підготовки вступника, порядку проведення творчого заліку, критеріїв оцінювання робіт. Орієнтовний перелік тем має на меті спрямувати хід підготовки вступників до написання журналістського твору. Список літератури, наведений в програмі, орієнтований на ознайомлення з основами журналістської генології, творчої діяльності та майстерності журналіста.

Програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри соціальних комунікацій протокол №7 від 19 січня 2018

Зміст

Пояснювальна записка.....	4
Написання журналістського твіору.....	5
Дистанційне написання журналістського твору (для вступників з тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях та які мешкають поза межами м. Маріуполя).....	7
Орієнтовні теми.....	8
Підготовка журналістського твору на базі кафедри соціальних комунікацій Маріупольського державного університету.....	9
Вимоги до рівня підготовки вступника.....	10
Критерії оцінювання.....	11
Список рекомендованої літератури.....	13

Пояснювальна записка

Творчий залік – це форма вступного випробування, яка передбачає визначення достатності рівня творчих здібностей вступника для участі в конкурсному відборі. Під час творчого заліку він повинен продемонструвати знання й навички, що засвідчують його готовність до опанування журналістського фаху.

Аналізує результати випробування фахова комісія методом експертної оцінки й колегіального прийняття рішення. Бали, які вступники отримують під час творчого заліку, не сумують до загального конкурсного балу, а лише визначають зарахування (незарахування) результатів творчого заліку, що є етапом доконкурсного відбору. Вступників, яким зараховують творчий залік, допускають до участі в конкурсі.

Творчий залік для вступників на спеціальність 061 – Журналістика. Журналістика – 061 Журналістика. Реклама та зв'язки з громадськістю очно буде організований в термін з 1 березня по 26 липня 2018 року (згідно з розкладом, що додається). **Вступник повинен взяти участь в одній із сесій і виконати умови творчого заліку.**

На вибір вступника його проведення передбачає такі форми:

- очне написання журналістського твору (аудиторна робота);
- підготовка журналістського твору на базі кафедри соціальних комунікацій Маріупольського державного університету (участь у заході та підготовка журналістського твору);
- дистанційне написання журналістського твору (для вступників з тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях та які мешкають поза межами м. Маріуполя).

Якщо вступник подав заяву на обидві форми навчання, він бере участь у творчому заліку лише один раз, а його результати зараховують на денне та заочне відділення.

Написання журналістського твору

Для вступників зі спеціальності 061 – Журналістика. Журналістика та 061 – Журналістика. Реклама та зв'язки з громадськістю моделюється певна професійна ситуація: прес-конференція. Спілкування вступників з учасниками чи учасником розмови відбувається протягом п'ятнадцяти – двадцяти хвилин. Вступники можуть фіксувати на папері хід розмови, запитання та відповіді. При цьому їм забороняється користуватися записувальною технікою. Використання будь-яких друкованих або електронних джерел інформації довідкового чи іншого характеру під час написання письмової роботи також заборонено.

В якості спікера можуть виступати члени фахової екзаменаційної комісії або спеціально запрошені гості (журналісти, письменники, актори, науковці та ін.).

За зібраними матеріалами вступники протягом однієї години пишуть журналістський твір у довільно обраному жанрі обсягом до двох аркушів формату А4.

Журналістський твір – це невеликий за обсягом прозовий твір, написаний в одному з журналістських жанрів. Його **мета** полягає у виявленні навичок самостійного творчого мислення й письмового послідовного викладу власних думок. Пишучи журналістський твір, вступник має показати **вміння** чітко, логічно й грамотно формулювати думки, структурувати інформацію, точно і повно відтворювати факти та аналізувати їх, виділяти причинно-наслідкові зв'язки, ілюструвати поняття відповідними прикладами, аргументувати висновки.

Письмова робота **повинна містити**: чіткий виклад суті поставленої проблеми, самостійно проведений аналіз цієї проблеми, висновки, що узагальнюють авторську позицію з поставленої проблеми. Журналістський твір дає можливість творчо, нестандартно, оригінально висвітлити матеріал, уможливорює елементи імпровізації.

До твору обов'язково додається *заголовок*, який повинен привернути увагу читача і разом із тим не спотворити ідей чи думок учасників або учасника розмови.

Під час написання творчої роботи необхідно враховувати особливості відповідного жанру. В системі оцінювання враховано: авторське розуміння теми, її інтерпретація, авторський стиль, оригінальність та креативність (у відповідних жанрах).

Дистанційне написання журналістського твору
(для вступників з тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях та які мешкають поза межами м. Маріуполя)

Творчий залік передбачає можливість його дистанційного проведення. Цим можуть скористатися, як правило, вступники, які мешкають поза межами м. Маріуполя та вступники з тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях. Для складання творчого заліку (дистанційному) учасники повинні зареєструватися на веб-сайті університету за адресою <http://moodle.mdu.in.ua/> на сторінці реєстрації учасників.

Після реєстрування на сторінці реєстрації учасники отримують логін і пароль для доступу до системи Moodle.

Під час виконання журналістського твору за темою, яку система Moodle вибирає випадково з переліку рекомендованих тем, вступник має обмеження часу написання 1,5 години (система фіксує час початку та час завершення), про що буде нагадувати табло. Робота, виконана дистанційно вступниками з використанням комп'ютерної техніки, роздруковується на паперових носіях, шифрується та передається відповідальним секретарем приймальної комісії голові відповідної комісії для перевірки. Результати перевірки заносяться до відомості та підписуються членами відповідної комісії.

Орієнтовні теми прес-конференції

1. Журналістська освіта в Україні та світі: сучасний вимір.
2. «Універсальний» журналіст: вимоги сучасності.
3. Національна спілка журналістів України: структура, функції, діяльність.
4. Роль журналістики в сучасному світі.
5. Реклама у сучасному місті.
6. Світ театру очима молоді.
7. Сучасна журналістика і культура.
8. Молодіжні організації міста: проблеми та перспективи.
9. Сучасне українське телебачення і його глядач.
10. Роль масової інформації в сучасному суспільстві.
11. Найактуальніша проблема сьогодні.
12. Журналістика: ремесло чи творчість?
13. Інтернет: популярність та проблеми.
14. Світові стандарти журналістики.
15. Маленькі секрети великого успіху.
16. Шлях у професію починається з мрії.
17. «Якщо Ви по-справжньому вірите в те, що робите, не дозволяйте ніяким обставинам стримувати Вас», – Дейл Карнегі.
18. Журналістика – це те, що набагато цікавіше сьогодні, ніж завтра (Андре Жид).
19. Про світле майбутнє піклуються політики, про світле минуле – історики, про світле сьогодні – журналісти (Жарко Петан).
20. Одне чисте журналістське перо двох гострих варто (А.В. Іванов).

**Підготовка журналістського твору
на базі кафедри соціальних комунікацій
Маріупольського державного університету
(участь у заході та підготовка журналістського твору)**

Для складання творчого заліку на базі кафедри соціальних комунікацій Маріупольського державного університету вступник повинен взяти участь у майстер-класі з фаху, під час якого буде надано можливість опанування теоретичного матеріалу і виконання самостійної практичної роботи.

Майстер-клас проводитимуть під час проведення сесії для складання творчого заліку згідно з розкладом.

Вимоги до рівня підготовки вступника

Під час творчого заліку вступники повинні продемонструвати:

- загальну ерудицію, фахову зацікавленість;
- зорієнтованість у системі мас-медіа, знання особливостей різних типів та видів засобів масової інформації;
- здатність аналізувати та коментувати історичні, суспільно-політичні події, духовно-культурну ситуацію;
- уміння спостерігати й аналізувати факти, події і явища сучасного життя, визначати найактуальніше, висловлювати власні судження на основі викладених фактів;
- здатність творчо мислити, логічно, послідовно і правильно викладати свої думки;
- спроможність робити ґрунтовні висновки, прогнозувати наслідки їх реалізації;
- вміння аргументувати свою думку, відрізнити головне від другорядного;
- культуру спілкування, спроможність вести діалог;
- грамотність, знання правил українського (російського) правопису.

Критерії оцінювання

Оцінювання журналістського твору здійснюється за наступними параметрами:

Елемент оцінювання	Рівень оцінки	Максимальна кількість балів
Точність та повнота відтворення фактів	Високий	20
	Добрий	15
	Середній	10
	Низький	4
	Дуже низький (факти відтворено неправдиво)	0
Уміння логічно викладати думки	Високий	20
	Добрий	15
	Середній	10
	Низький	4
	Дуже низький (алогічний виклад)	0
Уміння грамотно викладати думки	Високий	20
	Добрий	15
	Середній	10
	Низький	4
	Дуже низький (безграмотно)	0
Заголовок	Високий	20
	Добрий	15
	Середній	10
	Низький	4
	Дуже низький (заголовок відсутній)	0
Відповідність вимогам певного жанру журналістики	Високий	20
	Добрий	15
	Середній	10
	Низький	4
	Дуже низький (не відповідає вимогам жодного жанру журналістики)	0
Всього		100

Максимальну кількість **балів**, яку зможе отримати вступник, дорівнює **100**.

Творчий залік вважається пройденим (зарахованим) за умови, що вступник набрав не менше, як **50** балів.

Вступники, які не склали творчий залік, втрачають право участі у загальному конкурсі щодо вступу на спеціальність 061 – Журналістика. Журналістика або 061 – Журналістика. Зв'язки з громадськістю.

Рівні оцінки:

➤ високий – усе зроблено правильно, є повнота відтворення, аргументованість коментарів тощо;

➤ добрий – трохи неповно відтворено ситуацію, але правдиво; якийсь коментар подано без аргументів; наявна невелика кількість граматичних та стилістичних помилок;

➤ середній – частково неповно й упереджено відтворено ситуацію; коментарі подано без аргументів наполовину; виклад наполовину ненормативний тощо;

➤ низький – елементи оцінювання виконано майже неправильно;

➤ дуже низький – елементи оцінювання виконано неправильно.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Антонов Ю. Принципы формирования новой системы жанров журналистики [Электронный ресурс] / Ю. Антонов. – Режим доступа : http://www.lomonosovsu.ru/archive/Lomonosov_2009/diskurs/antonov.pdf.
2. Буряк В. Д. Інформаційний кайф чи світоглядно-інформаційна катастрофа? (Філософія жанротворення у контексті інформаційного впливу) / В. Д. Буряк // Культура народів Причорномор'я : научный журнал. – Симферополь : Таврический нац. ун-т им. В.И. Вернадского. – 2007. – № 101. – С. 14-17.
3. Буряк В. Д. Поетика інформаційно-художньої свідомості. Еволюція форм і методів вираження інформації (факту) у контексті інтелектуалізації творчої свідомості : монографія / В.Д. Буряк – Дніпропетровськ : Вид-во ДНУ, 2001. – 390 с.
4. Василенко М. К. Динаміка розвитку інформаційних та аналітичних жанрів в українській пресі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук : спец. 10.01.08 «Журналістика» / М. К. Василенко. – К., 2007. – 36 с.
5. Васьків М. С. До проблеми журналістської генології та її зв'язку з сучасним станом практичної журналістики в Україні / М. С. Васьків // Соціальні комунікації сучасного світу : науково-теоретичний збірник / [гол. ред. О. М. Холод]. – 2009. – С. 55–57.
6. Владимиров В. М. Історія української журналістики (1917-1997 рр.) [Електронний ресурс] : навч. посібник / В. М. Владимиров. – Режим доступу : <http://www.nbu.gov.ua/books/19/98vvmiuz.zip>
7. Гетьманець М. Ф. Сучасний словник літератури і журналістики / М. Ф. Гетьманець, І. Л. Михайлин. – Х. : Прапор, – 2009. – 384 с.
8. Голік О. В. Взаємкореляція та взаємозбагачення жанрів: новітні тенденції розвитку журналістської творчості : автореф. дис. на здобуття наук.

ступеня канд. наук із соціальних комунікацій : спец. 27.00.04. – теорія та історія журналістики / О. В. Голік. – К., 2009. – 17 с.

9. Грабська А. В. Інтерв'ю в журналі культурного супротиву «Шо» [Електронний ресурс] / А. В. Грабська. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Nzizh/2008_32/Grabska%20A.%20V..pdf

10. Гриценко О. М. Основи теорії міжнародної журналістики / О. М. Гриценко, В. І. Шкляр. – К. : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2002. – 304 с.

11. Гуревич С. М. Газета: Вчера, сегодня, завтра: Учебное пособие для вузов / С. М. Гуревич. – М. : Аспект Пресс, 2004. – 288 с.

12. Гур'єва С. А. Типологія сучасної преси Східної України : дис. кандидата філол. наук : 10.01.08 / Гур'єва Сніжана Анатоліївна. – Дніпропетровськ, 2006. – 191 с.

13. Еверетт Д. Навчальний посібник репортера / Д. Еверетт. – К. : 2002. – 26 с.

14. Здоровега В. Теорія і методика журналістської творчості: [підручник] / Володимир Здоровега. – Львів : ПАІС, 2004. – 268 с.

15. Іващук А. А. Варіативність та взаємоперехід інформаційних жанрів у сучасній українській пресі / автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук із соціальних комунікацій : спец. 27.00.04 – теорія та історія журналістики / А. А. Іващук. – К., 2009. – 17 с.

16. Карпенко В. Основи професійної комунікації / В. Карпенко. – К. : Нора-прінт, 2002. – 348 с.

17. Ким М. Н. Жанры современной журналистики / М. Н. Ким. – СПб. : Изд-во Михайлова В.А., 2004. – 336 с.

18. Кройчик Л. Е. Система журналістських жанрів // Основи творчої діяльності журналіста / Під ред. С. Г. Корконосенко. СПб. , 2000. – С. 124-167.

19. Мантуло Н. Б. Проблеми жанрової ідентифікації текстів масової комунікації [Електронний ресурс] / Н. Б. Мантуло. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr/gn/2009_1-2/files/GN_01-02_09_Mantulo.pdf.
20. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для студ. вузов по спец. «Журналистика» / [ред.-сост. С. Г. Корконосенко]. – СПб. : Знание, СПбИВЭСЭП, 2000. – 272 с.
21. Публіцистика. Масова комунікація : Медіа-енциклопедія / [за загал. ред. В. Ф. Іванова]. – К. : Академія Української Преси, Центр Вільної Преси, 2007. – 780 с.
22. Романюк М. Українське пресознавство на порозі ХХІ століття / М. Романюк. – Львів, 2000. – 110 с.
23. Словник журналіста: Терміни, мас-медіа, постаті / [заг. ред. Ю. М. Бадзілі]. – Ужгород : ВАТ «Видавництво «Закарпаття», 2007. – 224 с.
24. Тертычный А. А. Жанры периодической печати: учеб. пособие / А. А. Тертычный. — 2-е изд., испр. и доп. — М. : Аспект Пресс, 2002. – 320 с.
25. Тертычный А. А. Трансформация жанровой структуры современной периодической печати / А. А. Тертычный // Вестник МГУ. Серия «Журналистика». – 2002. – № 2. – С. 54–63.
26. Техніка інтерв'ю // Інститут масової інформації. – 2-ге вид., фінансоване програмою СОСОР Міністерства закордонних справ Франції. – К. : 2003. – 368 с.
27. Черникова Е. В. Литературная работа журналиста: учебник для студентов вузов / Е. В. Черникова. – М. : Гардарики, 2007. – 187 с.
28. Черникова Е. В. Основы творческой деятельности журналиста : учебное пособие / Е. В. Черникова. – М. : Гардарики, 2005. – 287 с.
29. Шкляр В.І. Українська журналістика: вчора, сьогодні, завтра: Історико-теоретичний нарис / В. І. Шкляр, О. К. Мелещенко, О. Г. Мукомела, І. С. Паримський. – К., 1996. – 168 с.